

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ім. І.Ф.КУРАСА

УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ ЖУРНАЛ

№5 (560)
вересень–жовтень 2021

Головний науковий редактор:

академік НАН України *ВАЛЕРІЙ СМОЛІЙ*

Редколегія:

Геннадій Боряк (заступник головного наукового редактора), *Владислав Верстюк*, *Степан Віднянський*, *Віктор Горобець*, *Олександр Гуржій*, *Андреа Граціозі* (Неаполь, Італія), *Віктор Даниленко*, *Олександр Донік* (заступник головного наукового редактора, відповідальний за випуск), *Роман Дрозд* (Слупськ, Польща), *Станіслав Кульчицький*, *Олександр Лисенко*, *Володимир Литвин*, *Іван Патриляк*, *Руслан Пиріг*, *Сергій Плохій* (Кембридж, МА, США), *Олег Рафальський*, *Олександр Реєнт* (заступник головного наукового редактора), *Володимир Ричка*, *Олександр Рубльов*, *Петро Сас*, *Франк Сисин* (Торонто, Канада), *Валерій Солдатенко*, *Ігор Соляр*, *Тетяна Таїрова-Яковлева* (Санкт-Петербург, Російська Федерація), *Володимир Троцинський*, *Олександр Удод*, *Юрій Шаповал*, *Олексій Ясь*

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту історії України НАН України, протокол №9 від 16.09.2021 р.

«Український історичний журнал» включено до Переліку наукових фахових видань України, категорія «А» (наказ МОН України від 17.03.2020 р. №409)

Відповідальний секретар:

В'ячеслав Григор'єв

Редактори:

В'ячеслав Григор'єв
Ольга Донік

Макет і верстка:

Аліна Михайлова-Зінченко

Електронна версія:

🌐 uhj.history.org.ua/uk
🌐 history.org.ua/uk

«УДЖ» індексується в міжнародних наукометричних базах даних: EBSCO, ESCI (Web of Science Core Collection), Google Scholar, Slavic Humanities Index

Формат 70x100/16. Гарн. EB Garamond
Папір офсет. №1. Друк офсет. Ум. друк. арк. 19,5. Обл.-вид.арк.21
Тираж 300 прим. Зам. №453. Підписано до друку 28.10.2021 р.
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія КВ №24263-14103ПР
видане Міністерством юстиції України 27.12.2019 р.

Віддруковано з оригінал-макета у ТОВ «ДІА»
Свідоцтво ДК №1149 від 12.12.2002 р.
Адреса: вул. Васильківська, 45, оф.400
м. Київ, Україна, 03022
Тел./факс: +380 (44) 257-16-15
E-mail: dia_1997@ukr.net

UKRAINIAN HISTORICAL JOURNAL

Institute of History of Ukraine, I.F.Kuras Institute of Political and Ethno-National Research. Founded in 1957. Published 6 times a year. Editor-in-chief Valerii Smolii. Address of the editorial office: 4, M.Hrushevskoho, office 501, Kyiv, Ukraine, 01001. Tel. +380 (44) 278-52-34, fax +380 (44) 279-63-62, e-mail: uhj@history.org.ua

Адреса редакції: вул. М. Грушевського, 4, офіс 501, Київ, Україна, 01001
Тел. +380 (44) 278-52-34, факс +380 (44) 279-63-62, e-mail: uhj@history.org.ua

Науковий журнал. Заснований 1957 р. Виходить 6 разів на рік. © Редакція «УДЖ»

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ СТУДІЇ

До 155-річчя від дня народження М.Грушевського

- Тельвак Віталій (Дрогобич), Тельвак Вікторія (Дрогобич).** Сучасне грушевськознавство: здобутки, втрати, перспективи 4
- Лист К.Гардецької до В.Дорошенка про перебування М.Грушевського у Криворівні (*вступна стаття й публікація І.Гирича, Київ*) 16
- Ткаченко І. (Київ).** Видавнича діяльність М.Грушевського в Києві 1907–1914 рр. як складова грушевськознавства: епістолярно-публіцистичний аспект 23
- Пиріг Р. (Київ).** Академік М.Грушевський і нарком освіти М.Скрипник у контексті комунізації ВУАН (1927–1931 рр.) 34
- Шаповал Ю. (Київ), Федотова О. (Київ).** Цензурний контроль творів М.Грушевського та В.Винниченка в УСРР–УРСР 50

- Тетерич-Пузьо А. (Слупськ, Польща).** Історія одного союзу: взаємини Конрада Мазовецького з Данилом Галицьким у першій половині XIII ст. 61
- Затилюк Я. (Київ).** «В'їзд на митрополію» Йова (Борецького) через Золоті ворота 1621 р. та винайдення схеми історії «народу руського» 77
- Реєнт О. (Київ), Сердюк О. (Київ).** Чорносотенці: український аспект (кінець XIX – 1917 р.) 91
- Кудлай О. (Київ).** Народне міністерство шляхів Української Народної Республіки: склад та завдання (1917–1918 рр.) 100
- Кузіна К. (Київ).** Образ співробітника ВНК–ОДПУ–НКВС у російському емігрантському дискурсі 1920–1930-х рр. 113
- Борисенко М. (Київ).** Моделі споживчої поведінки киян і модернізація міського способу життя в УРСР 1955–1965 рр. 131

МЕТОДОЛОГІЯ. ІСТОРІОГРАФІЯ. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО

- Колесник І. (Київ).** Глобальна історія як квест для українських істориків 143

Орлова Т. (Київ). Публічна історія як складова «м'якої сили» у сучасному суспільстві: з досвіду Австралії	165
Вілкул Т. (Київ). Лаврентіївська версія «Повісті временних літ» у текстології Новгородсько-Софійської групи	175
Перкун В. (Київ). Допоміжні історичні дисципліни: підсумки та перспективи студій	190

ДИСКУСІЇ

Гуржій О. (Київ). Перші роки «дружби та братерства» в українсько-московській торгівлі середини XVII ст.	203
---	-----

РЕЦЕНЗІЇ Й ОГЛЯДИ

Korespondencja wojskowa hetmana Janusza Radziwiłła w latach 1646–1655. – Cz.1–2 (Ю.Мицик, Київ)	216
Курилишин К. Часопис «Діло» (Львів, 1880–1939 рр.): матеріали до біобібліографістики: У 10 т. – Т.1–6 (І.Соляр, Львів; П.Артимишин, Львів)	219
Гарань О. Дилеми українського політолога (С.Кульчицький, Київ)	223

ЮВІЛЕЇ

Михальчук Р. (Рівне). До 70-річчя професора Р.М.Постоловського	228
---	-----

IN MEMORIAM

Котляр Микола Федорович	232
Газін Володимир Прокопович	236

Надходження до бібліотеки Інституту історії України НАНУ	238
--	-----

CONTENTS

HISTORICAL ARTICLES

To the 155th Anniversary of M.Hrushevskiy's

Telvak Vitalii (Drohobych), Telvak Viktoriia (Drohobych). Modern Hrushevskiy Studies: Achievements, Defeats, Prospects	4
K.Gardetska's Letter to V.Doroshenko about M.Hrushevskiy's Stay in Kryvorivnia (introductory article and publication by I.Hyrych, Kyiv)	16
Tkachenko I. (Kyiv). M.Hrushevskiy's Publishing Activity in Kyiv in 1907–1914 As a Component of Hrushevskiy Studies: Epistolary and Journalistic Aspect	23
Pyrih R. (Kyiv). Academician M.Hrushevskiy and People's Commissar of Education M.Skrypnyk in the Context of the Communitisation of the All-Ukrainian Academy of Sciences (1927–1931)	34
Shapoval Yu. (Kyiv), Fedotova O. (Kyiv). Censorship Control of the Works by M.Hrushevskiy and V.Vynnychenko in the UkrSSR	50

Teterycz-Puzio A. (Słupsk, Poland). History of the Union: the Relations of Konrad of Mazovia with Daniel of Halych in the First Half of the Thirteenth Century	61
Zatyliuk Ya. (Kyiv). Yov (Boretskyi)'s "Entry to the Metropolis" Through the Golden Gate in 1621 and Searching for the Scheme of the History of "Ruthenian Nation"	77
Reient O. (Kyiv), Serdiuk O. (Kyiv). Black Hundreds: Ukrainian Aspect (End of the Nineteenth Century – 1917)	91
Kudlai O. (Kyiv). People's Ministry of Roads of Ukrainian People's Republic: Composition and Tasks (1917–1918)	100
Kuzina K. (Kyiv). VChK–OGPU–NKVD Employee in the Russian Emigrant Discourse in the 1920 ^s and 1930 ^s	113
Borysenko M. (Kyiv). Models of Consumer Behavior of the Kyiv Residents and the Modernization of Urban Way of Life in the UkrSSR in 1955–1965	131

METHODOLOGY. HISTORIOGRAPHY. SOURCES

Kolesnyk I. (Kyiv). Global History as a Quest for Ukrainian Historians	143
Orlova T. (Kyiv). Public History as a Component of "Soft Power" in Modern Society: From the Experience of Australia	165
Vilkul T. (Kyiv). The Laurentian Version of the <i>Primary Chronicle</i> in the Textual Criticism of the Novgorod-Sofia Group	175
Perkun V. (Kyiv). Auxiliary Historical Disciplines: Results and Perspectives of Studies	190

DISCUSSIONS

Hurzhi O. (Kyiv). The First Years of "Friendship and Brotherhood" in the Ukrainian-Muscovy Trade of the Mid-Seventeenth Century	203
--	-----

BOOK REVIEWS and SURVEYS

Korespondencja wojskowa hetmana Janusza Radziwiłła w latach 1646–1655. – Parts 1–2 (Yu.Mytsyk, Kyiv)	216
Kurylyshyn K. Newspaper "Dilo" (Lviv, 1880–1939): Materials on Biobibliography: In 10 vols. – Vols 1–6 (I.Soliar, Lviv; P.Artyshyn, Lviv)	219
Haran O. Dilemmas of the Ukrainian Political Scientist (S.Kulchytskyi, Kyiv)	223

ANNIVERSARIES

Mykhalchuk R. (Rivne). To the 70 th Anniversary of Professor R.M.Postolovskiy	228
---	-----

IN MEMORIAM

Kotliar Mykola Fedorovych	232
Hazin Volodymyr Prokopovych	236

Publications Received by the Library of Institute of History of Ukraine NAS of Ukraine	238
--	-----